

2017-07-07

Diarienummer: Ä 2017-778

Finansdepartementet

Remiss - En omreglerad spelmarknad (SOU 2017:30), (Fi2017/01644/OU)

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Tillväxtverket tillstyrker de huvudsakliga förslagen i utredningen "En omreglerad spelmarknad".

Tillväxtverkets synpunkter på utredningens förslag

Bakgrund

Utredningen har initierats av en förändrad marknadssituation med anledning av digitaliseringen. Det primära problemet, enligt utredningens direktiv, är att en succesivt allt större andel av spelandet, idag cirka 21-22 procent, sker online hos spelbolag med sin hemvist utanför Sverige. Det minskar den statliga kontrollen över spelmarknaden, vilket bland annat påverkar skatteintäkter från spel liksom att konsumentskyddet inte kan garanteras vid spel hos dessa bolag. En omreglering av marknaden är därför önskvärd och nödvändig för att anpassa regelverket till rådande omständigheter och för att skapa förutsättningar för en neutral konkurrens mellan de aktörer som riktar sig till svenska konsumenter av spelprodukter.

Huvudproblemet är därmed att finna villkor som maximerar kanalisering av oreglerat spelande hos utländska bolag till spelande hos aktörer som via licenser har tillstånd att verka på den svenska spelmarknaden. Utredningen har studerat ett antal utländska system för licensiering och konstaterar att de lett till olika utfall men att det tycks sakna entydiga bevis för vilken modell och vilka villkor som leder till bäst resultat. Vidare resonerar utredningen om faktorer som kan bedömas vara viktiga som incitament för företag att skaffa licens i Sverige, såsom exempelvis att kunna erbjuda en portfölj av olika spel eller att licens- och skattekostnader hamnar på rimliga nivåer.

Licenssystem på spelmarknaden

Tillväxtverket är på ett övergripande plan positiv till utredningens förslag att omreglera spelmarknaden till ett licenssystem. Det finns utifrån utredningen en viss osäkerhet kring hurvida övergången till ett licenssystem kommer nå alla de mål som omregleringen ska försöka lösa och hur stor kanaliseringen kommer bli. Tillväxtverket bedömer dock att den föreslagna regleringen rimligen bör leda till neutrala konkurrensvillkor för fler privata aktörer inom ramarna för en reglerad marknad. Någon

stor eller snabb hemflyttning av företag som redan etablerat sig med huvudkontor i andra länder är inte sannolik men på sikt bör en marknad som är öppen för fler konkurrenter ändå innebära bättre förutsättningar för tillväxt av företag och arbetstillfällen i Sverige.

Sanktioner mot aktörer utanför licenssystemet

Tillväxtverket vill också trycka på behovet av att utgå ifrån vad som behövs för en fungerande marknad. En viktig faktor i det handlar om att stimulera aktörer att skaffa svensk licens. För att den svenska marknaden ska fungera är det, som utredningen framför, viktigt att aktörer som betalar för licens har någon form av garanti för att marknaden blir "skyddad" och att det inte ska vara möjligt för aktörer att stå utanför och ta marknadsandelar. En viktig fråga handlar då om vilka sanktioner som kan vidtas mot aktörer som utan tillstånd försöker verka på den svenska marknaden. Två huvudsakliga sanktioner handlar om att söka blockera trafiken till spelbolag utan tillstånd (t.ex. så kallad IP-blockering) eller söka blockera förmedlingen av spelpengar till och från bolag utan tillstånd (så kallat betalningsmedlingsförbud). Båda typerna av sanktioner används idag med olika resultat i olika europeiska länder. Båda typerna innebär även ökade administrativa kostnader för företag i värdekedjan. Sanktionernas brister ska samtidigt vägas mot behovet av att främja aktörer som verkar med tillstånd. Utredningen föreslår att så kallat betalningsförmedlingsförbud används men inte IP-blockering, vilket Tillväxtverket tillstyrker. Det finns goda skäl att välja så teknikneutrala sanktionsmöjligheter som möjligt och IP-blockering är relativt lätt att kringgå och riskerar även innebära en blockering av saker som inte avsågs. Betalningsförmedlingsförbud är också ett trubbigt verktyg men Tillväxtverket delar utredningens bedömning att någon sanktionsmöjlighet behövs för att öka incitamenten att befinna sin inom licenssystemet.

Ombudsverksamhet och kommersiell service

I övergången från nuvarande reglering till en licensbaserad spelmarknad finns också en annan typ av tillgänglighet och servicegrad att beakta. Tillgängligheten till spel bör vara likvärdiga i alla delar av landet. Onlinespel ökar generellt tillgängligheten men vi vill här särskilt lyfta ombudsverksamheten som riskerar påverkas negativt av överflyttningen mot onlinespel. Att vara spelombud har för exempelvis butiker i glesbygd varit en möjlighet till kompletterande intäkter samtidigt som det också skapar ytterligare en anledning för den lokala befolkningen att besöka butiken. Mot bakgrund av att utvecklingen mot en större andel onlinespelande redan har skett och sannolikt kommer fortsätta så ser Tillväxtverket inte någon anledning att mot denna bakgrund argumentera emot utredningens förslag om licenssystem. Det finns dock anledning av i andra delar av politiken ta hänsyn till dessa förändringar av konsumentbeteendet och bevaka vilka konsekvenser de bör få för utformningen av exempelvis särskilt driftstöd till dagligvarubutiker i sårbara och utsatta lägen.

Allmännyttiga ändamål

Den svenska spelmarknaden är också avvikande från andra marknader i att en betydande andel av intäkterna är tänkta att gå till staten, hästsporten och allmännyttiga ändamål. Utredningen menar att de lagda förslagen inte innebär några större förändringar för föreningslivet. Man kommer fortsättningsvis kunna ha lotterier, såväl landbaserade som online och landbaserad bingo på en skyddad marknad som inte föreslås bli skattepliktig. Risken som skulle kunna uppstå är om andra aktörer i ett

licenssystem lockar över kunder från allmännyttiga lotterier och bingon, medförande minskade intäkter till föreningslivet. Tillväxtverket delar utredningens bedömning i denna del, dels för att utrednings inriktning är att öppna upp marknaden där det idag redan råder en konkurrens från onlinespel, dels för att, som utredningen nämner, representanter från sektorn bedömer risken som låg. Det finns dock naturligtvis en indirekt risk om ett licenssystem inte inbringar de skatteintäkter staten idag har under nuvarande reglering, vilket skulle kunna minska statens utrymme för olika angelägna ändamål, däribland föreningslivet.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Lena Carlsson. I handläggningen har deltagit enhetschef Jens Heed, Pär Ove Bergquist, Jan Persson och Josefine Lindell, varav sistnämnda har varit föredragande.

Lena Carlsson

Josefine Lindell